

**ŞUŞA ŞƏHƏRİ DÖVLƏT QORUĞU İDARƏSİ
PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXSİN**

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI
Və MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI
(MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARINA UYGUN)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il

ŞUŞA ŞƏHƏRİ DÖVLƏT QORUĞU İDARƏSİ
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Mündəricat

	Səh.
Rəhbərliyin məsuliyyəti üzrə hesabat	3
Müstəqil auditorun rəyi	4
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat	7
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	8
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	9
1 Hüquqi status və fəaliyyətin növü	10
2 Qoruq idarəsinin əməliyyat mühiti	10
2 Hesabatların tərtibatının əsası	13
3 Mühüm mühasibat uçotu prinsipləri	13
4 Əhəmiyyətli uçot təxminləri və mülahizələri	13
5 Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və ehtimallar	19
6 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi	20
7 Əmlak, avadanlıq və qeyri- maddi aktivlər	25
8 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	26
9 Debitor və sair borclar	26
10 Mal material ehtiyatları	26
11 Nizamnamə kapitalı	26
12 Kreditor və sair borclar	27
13 Gəlirlər	27
14 Ümumi və inzibati xərclər	27
15 Əmək haqqı xərcləri	27
16 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	28
17 Təhüddlər və potensial öhdəliklər	28
18 Risklərin idarə edilməsi	29
19 Ədalətli dəyərin ölçülməsi	32
20 Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili	32
21 Kapitalın idarəedilməsi	33
22 Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	33

RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ ÜZRƏ HESABAT

Aşağıdakı Bəyanat Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxsin (bundan sonra- Qoruq İdarəsi) konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların müvafiq öhdəliklərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır. Rəhbərlik Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətini, onun əməliyyatlarının nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkətini və o vaxt başa çatan il üçün kapitalda dəyişiklikləri ədalətli təqdim edən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına cavabdehdir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Uçot siyasətinin düzgün seçilməsi və tətbiqi;
- Məlumatın, o cümlədən uçot siyasətinin müvafiq, etibarlı, müqayisə edilə bilən və başa düşülən məlumatı təmin edən tərzdə təqdim edilməsi;
- MHBS-lərin spesifik tələblərinə uyğunluq istifadəçilərə konkret əməliyyatların, digər hadisələrin və şərtlərin Qoruq İdarəsinin maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaq üçün kifayət etmədikdə, əlavə açıqlamaların təqdim edilməsi;
- Qoruq İdarəsinin fəaliyyətini davamlı olaraq davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakılara cavabdehdir:

- Qoruq İdarəsi daxilində effektiv daxili nəzarət sisteminin layihələndirilməsi, tətbiqi və saxlanması;
- Bu qeydlərin MHBS-lərə uyğun olaraq Qoruq İdarəsi maliyyə hesabatlarını hazırlamağa imkan verməsini təmin etmək üçün istənilən vaxt lazımı dəqiqliklə düzgün mühasibat uçotunun aparılması;
- Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş mühasibat uçotunun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və mühasibat uçotu standartlarına uyğun aparılması;
- Qoruq İdarəsinin aktivlərini qorumaq üçün bu cür addımların atılması onlar üçün kifayətdir; və
- Saxtakarlıq, səhvlər və digər qanun pozuntularının aşkar edilməsi və qarşısının alınması.

Qoruq İdarəsi 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qoruq İdarəsi rəhbərliyi tərəfindən 17 oktyabr 2023-cü il tarixində buraxılması üçün təsdiq edilmişdir.

Əsas fəaliyyət və əməliyyatlar

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxsin Nizamnaməsinə əsasən Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinin əsas məqsədi Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən abidələrin bərpası, qorunması, öyrənilməsi, istifadəsi və təbliğinin təmin edilməsi, Şuşa şəhərinin bərpası, yenidən qurulması, inkişafını və təbliğ edilməsi, həmçinin Şuşa şəhərinin tarixi, mədəni, turizm və istirahət (rekreasiya) potensialından tam yararlanmaq üçün əlverişli şərait yaratmaqdan ibarətdir. Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş əməliyyat nəticələri və konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat əlavə edilmiş konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tam şəkildə əks olunmuşdur. Cari il üzrə xalis mənfəəti 289,910 AZN olmuşdur (2021: 90,385 AZN zərər).

Direktor

Maliyyə hesabatlarının dərc olunması tarixinədək Qoruq İdarəsinin icraçı direktoru cənab TURAL Novruzovdur.

Auditorlar

HLB Azərbaycan MMC 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində başa çatan il üçün Qoruq İdarəsinin auditoru təyin edilmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üçün bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları (müqayisələr də daxil olmaqla) 17 oktyabr 2023-cü il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilmiş və aşağıdakı kimi imzalanmışdır.

Cənab TURAL NOVRUZOV
İcraçı direktor

Cənab ELŞAD YAQUBOV
Maliyyə direktoru

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxsin rəhbərliyinə

ŞƏRTİ RƏY

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxsin (bundan sonra – Qoruq İdarəsi) 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixlərdə başa çatan illər üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti, habelə mühüm uçot qaydalarının xülasəsi və digər izahlı məlumatları əks etdirən qeydlərdən ibarət verilmiş konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını audit etdik.

Fikrimizcə, hesabatımızın şərti rəy üçün əsas hissəsində təsvir edilən məsələnin təsirləri istisna olmaqla, müşayiət olunan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qoruq İdarəsinin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə olan konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitmiş il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektləri baxımından Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq obyektiv şəkildə təqdim edir.

ŞƏRTİ RƏY ÜÇÜN ƏSAS

16 sayılı MUBS “Torpaq, tikili və avadanlıqlar” standartının tələbinə görə torpaq, tikili və avadanlıq obyektlərinin ilkin dəyəri ədalətli dəyəri ilə qiymətləndirilməlidir. Qoruq İdarəsinin inzibati ərazisində yerləşən və onun istifadəsində olan torpaq və tikililərin fiziki olaraq müşahidə edilməsini həyata keçirdik. 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində başa çatan il üzrə Qoruq İdarəsi ərazisində yerləşən, fiziki olaraq müşahidə edilən və Qoruq İdarəsinin faktiki olaraq faydalandığı bina və s. bu kimi tikililərin qiymətləndirilməsinin yekunlaşdırılması bizim Qoruq İdarəsinin auditoru kimi təyin edilməyimiz və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının dərc edilməsi tarixindən öncə baş vermədiyi üçün bina və s. bu kimi tikililərin ədalətli dəyərlə əks etdirilməsi mümkün olmamışdır.

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun olaraq Qoruq İdarəsindən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

RƏHBƏRLİYİN VƏ İDARƏETMƏ ÜZRƏ MƏSUL TƏRƏFLƏRİN KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA GÖRƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Rəhbərlik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qoruq İdarəsini ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Qoruq İdarəsinin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ AUDİTİ ÜZRƏ AUDİTORUN MƏSULİYYƏTİ

Bizim məqsədimiz konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub- olmadığına dair təminat vermək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Lakin bu, BAS-na uyğun olaraq aparılmış auditin həmişə onu aşkarladığına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir. BAS əsasında aparılan audit yoxlaşmasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsipi tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhvlərdən irəli gələn ciddi təhrif risklərini aşkarlayır və təhlil edir, bu risklərə cavab verən audit prosedurları hazırlayır və icra edir və rəyimiz üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəlil toplayırıq. Fırıldaqçılıqdan irəli gələn ciddi təhrifləri aşkarlamama riski səhvlərdən qaynaqlanan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtakarlıq əlbir olma, saxtalaşdırma, məqsədli buraxma, təhrif və ya daxili nəzarətin yetersizliyi kimi hallarla əlaqəli ola bilər.
- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Qoruq İdarəsinin daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.
- İstifadə olunan uçot qaydalarının, uçot mülahizələrinin və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik.
- Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsipindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinin fasiləsizliyi prinsipini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərlə əlaqədar ciddi qeyri-müəyyənliyin olub- olmaması ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında yekun rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcuddur deyilsə, auditor hesabatımızda konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmazsa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızın hazırlanma tarixinədək əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Qoruq İdarəsinin işində fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipini poza bilər.
- Maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.
- Biz auditin və mühüm audit tapıntılarının, o cümlədən audit yoxlaşması zamanı daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqların nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı məsələləri idarəetmə üzrə məsul tərəflərlə çatdırırıq.

Bundan əlavə biz idarəetmə ilə məşğul olanlara müstəqilliklə bağlı müvafiq etik tələblərə riayət etdiyimiz, eləcə də müstəqilliyimizə təsir göstərə bilməsi əsaslı olaraq ehtimal edilə bilən bütün münasibətlər və digər məsələlər və tələb olunan hallarda təhdidlərin aradan qaldırılması üçün görülən tədbirlər və tətbiq edilən ehtiyat tədbirləri haqqında xəbər verdiyimiz barədə bəyanat təqdim edirik.

HLB

Azərbaycan

Bakı, Azərbaycan
17 oktyabr 2023- cü il

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilməmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixinə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

	Qeyd	31 dekabr 2022-ci il AZN	31 dekabr 2021-ci il AZN
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
əmlak, avadanlıq və qeyri- maddi aktivlər	7	11,126,457	341,952
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		11,126,457	341,952
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8	37,834,460	1,584,818
Debitor və sair borclar	9	8,114,642	530,344
Mal- material ehtiyatları	10	120,127	2,608
Cəmi cari aktivlər		46,069,229	2,117,770
CƏMİ AKTİVLƏR		57,195,686	2,459,722
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	11	1,000,000	1,000,000
Dövlət büdcəsindən ayrımlar	11	50,873,100	1,500,000
Digər kapital ehtiyatları		297,192	-
Bölüşdürülməmiş mənfəət		199,535	(90,385)
Cəmi Kapital		52,369,917	2,409,615
Cari öhdəliklər			
Kreditor və sair borclar	12	4,825,869	50,107
Cəmi cari öhdəliklər		4,825,869	50,107
Cəmi öhdəliklər		4,825,869	50,107
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		57,195,686	2,459,722

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə hazırki konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları (o cümlədən, müqayisəli rəqəmlər) rəhbərlik tərəfindən 17 oktyabr 2023-cü il tarixində təsdiq edilmiş və imzalanmışdır:

Cənab TURAL NOVRUZOV
İcraçı direktor

Cənab ELŞAD YAQUBOV
Maliyyə direktoru

1-25-ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

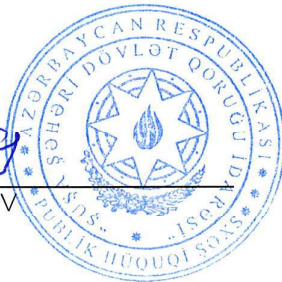
Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
mənatla, başqa cür göstərilməyibse

	Qeyd	31 dekabr 2022-ci il AZN	31 dekabr 2021-ci il AZN
Gəlirlər	13	3,928,360	325,059
Ümumi və inzibati xərclər	14	(1,953,894)	(151,598)
Əmək haqqı xərcləri	15	(1,686,878)	(261,431)
Əməliyyat mənfəəti/ (zərəri)		287,588	(87,970)
Məzənnə fərqləri üzrə gəlirlər		2,261	-
Sair gəlirlər/ (xərclər)		1,200	(2,415)
Vergidən əvvəlki mənfəət/ (zərər)		291,049	(90,385)
Mənfəət vergisi xərcləri		(1,139)	-
Vergidən sonrakı mənfəət/ (xərc)		289,910	(90,385)
İl üçün digər məcmu gəlirlər		-	-
İl üçün məcmu gəlir/ (xərc)		289,910	(90,385)

Cənab TURAL NOVRUZOV
İcraçı direktor

Cənab ELŞAD YAQUBOV
Maliyyə direktoru

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

	Nizamnamə kapitalı	Dövlət bütçəsindən ayirmalar	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	-	-	-	-
Nizamnamə kapitalının ödənilməsi	1,000,000	-	-	1,000,000
Əlavə investisiya qoyuluşu	-	1,500,000	-	1,500,000
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	-	(90,385)	(90,385)
31 dekabr 2021 ci il tarixinə qalıq	1,000,000	1,500,000	(90,385)	2,409,615
Nizamnamə kapitalının artırılması	-	-	-	-
Əlavə investisiya qoyuluşu	-	49,373,100	-	49,373,100
Sair kapital ehtiyatları	-	297,192	-	297,192
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	-	289,910	289,910
31 dekabr 2022 ci il tarixinə qalıq	1,000,000	51,170,292	199,525	52,369,817

Cənab TURAL NOVRUZOV
İcraçı direktor

Cənab ELŞAD YAQUBOV
Maliyyə direktoru

1-22-ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

	Qeyd	31 dekabr 2022 AZN	31 dekabr 2021 AZN
Əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları:			
Dövr ərzində mənfəət/ (zərər)		291,049	(90,385)
Düzəlişlər:			
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası		61,534	7,139
Sair qeyri pul xərcləri		(1,139)	-
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları		351,444	(83,246)
Əməliyyat aktivlərində dəyişikliklər			
Debitor borclarda dəyişikliklər		(268,813)	(11,045)
Mal material ehtiyatlarında dəyişikliklər		(117,519)	(2,608)
Avanslarda dəyişikliklər		(7,299,137)	(519,299)
Sair cari aktivlərdə dəyişikliklər		(16,348)	-
Əməliyyat öhdəliklərində dəyişikliklər			
Kreditor borclarda dəyişikliklər		63,945	4,177
Büdcə hesablaşmaları üzrə dəyişikliklər		4,699,057	22,572
Sair cari öhdəliklərdə dəyişikliklər		12,760	23,358
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəldilmiş pul axınları		(2,574,611)	(566,091)
İnvestisiya fəaliyyətlərindən pul axını			
Əsas vəsaitlərin alışı		(401,222)	(349,091)
Qeyri maddi aktivlərin alışı		(33,380)	-
Başa çatdırılmamış tikililər üzrə ödənişlər		(10,411,437)	-
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəldilmiş pul axınları		(10,846,039)	(349,091)
Maliyyə fəaliyyətlərindən pul axını			
Ödənilmiş nizamnamə kapitalı		-	1,000,000
Sair maliyyə qoyuluşları		49,373,100	1,500,000
Təsisçidə daxil olmuşdur		297,192	-
Maliyyə fəaliyyətindən əldə edilən pul axınları		49,670,292	2,500,000
İl ərzində xalis pul axınları	8	36,249,642	1,584,818
İlin əvvəlinə qalığı	8	1,584,818	-
İlin sonuna qalığı		37,834,460	1,584,818

1-22-ci qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

**Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları**

**Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibsə**

---

1. HÜQUQI STATUS VƏ FƏALIYYƏTİN NÖVÜ

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi (bundan sonra Qoruq İdarəsi) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin yaradılması haqqında" 2021-ci il 22 iyun tarixli 1375 nömrəli Fərmanına əsasən yaradılmış ümumdövlət və ictimai əhəmiyyət daşıyan fəaliyyətlə məşğul olan publik hüquqi şəxsdir. Qoruq İdarəsinin əsas fəaliyyəti:

- Şuşa şəhərinin ərazisində yerləşən abidələrin həcm- planlaşdırma quruluşunun qorunması və toxunulmazlığı, habelə bərpası, öyrənilməsi, məqsədyönlü istifadəsini təmin etmək;
- Şuşa şəhərinin bərpası, yenidən qurulması, öyrənilməsi, inkişafı və təbliğini təmin etmək;
- Şuşa şəhərinin ərazisində mədəniyyət fəaliyyətini və mədəniyyət xidmətlərini təşviq etmək;
- Şuşa şəhərinin tarixi, mədəni, turizm və istirahət (rekreasiya) potensialından tam yararlanmaq üçün əlverişli şərait yaratmaq və
- Qoruq İdarəsinin nizamnaməsində qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün digər sahibkarlıq fəaliyyətindən ibarətdir.

Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti sədr də daxil olmaqla 5 üzvdən ibarət Müşahidə Şurası həyata keçirir. İdarənin fəaliyyətinə cari rəhbərliyi İdarənin Müşahidə Şurasının vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi İcraçı direktor həyata keçirir. Qoruq İdarəsinin nizamnaməsinin təsdiq olunması, nizamnamə kapitalının miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi, idarənin idarəetmə orqanlarının yaradılması, Müşahidə Şurasının üzvlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi və s qərarlar Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin səlahiyyətlərindədir.

Qoruq İdarəsi İdarə Heyətinin 13 iyul 2022-ci il tarixli qərarına əsasına Şuşa şəhərində abadlaşdırma, sanitariya- təmizlik, yaşıllaşdırma, mənzil- kommunal, təmir- tikinti işlərinin həyata keçirilməsi və abidələrin mühafizəsinin təmin edilməsi məqsədilə, Qoruq İdarəsinin tabeliyində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxsin Mənzil- kommunal və təmir xidmətinin təsis edilməsi qərarı qəbul edilmişdir.

Qoruq İdarəsinin hüquqi ünvanı Şuşa Rayonu, Şuşa şəhəri, AZ5800, Məmməd Əmin Rəsulzadə küçəsi, ev 1-dir. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qoruq İdarəsinin və onun tabeli qurumunun 65 nəfər əməkdaşı vardır (2021: 13 nəfər).

2. QORUQ İDARƏSİNİN ƏMƏLIYYAT MÜHİTİ

2.1 İqtisadi mühit

2021-ci ildə qlobal iqtisadi fəallıq COVID-19 pandemiyasının yaratdığı 2020-ci il böhranından sonra bərpa olunmağa başladı ki, bu da əsasən ictimai peyvənd kampaniyalarının gedişi ilə bağlı məhdudiyyətlərin tədricən aradan qaldırılması, genişmiqyaslı dövlət dəstəyi proqramlarının həyata keçirilməsi və iqtisadi fəaliyyətin pandemiya tədricən uyğunlaşması ilə nəticələndi. Bununla belə, 2021-ci ilin ikinci yarısında pandemiyanın yeni dalğalarının yayılması və qlobal təchizat zəncirlərində davam edən fasilələr fonunda qlobal iqtisadi bərpa bir qədər yavaşladı.

İqtisadiyyatın bərpası son dərəcə nadir olub və müəyyən ölkələrdə ictimai peyvəndlərin səviyyəsindən və peyvəndlərin mövcudluğundan asılı olub. Bundan əlavə, pandemiyanın yaratdığı iqtisadi itkilər əsasən inkişaf etmiş iqtisadiyyatlara deyil, orta gəlirli inkişaf etməkdə olan bazarlara aid edilmişdir. Milli iqtisadiyyat səviyyəsində pandemiya tələbatın ən yavaş bərpa olunduğu üzbəüz əlaqə tələb edən sektorlara (məsələn, turizm) ən çox təsir etdi.

Buna baxmayaraq, qlobal istehsalın 2021-ci ildə böhrandan əvvəlki səviyyəyə çatacağı, qlobal ÜDM-in 5,8% artım tempi gözlənilir. Qoruq İdarəsinin əməliyyatları Azərbaycan Respublikasında yerləşdiyi üçün Qoruq İdarəsi inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatın xüsusiyyətlərinə malik iqtisadi və maliyyə bazarlarına məruz qalır. Azərbaycan Respublikasında əməliyyatlar zamanı qarşılaşılan problemlərə inkişaf etməkdə olan hüquqi, vergi və tənzimləyici mühit və müxtəlif şərtlərə və tez-tez dəyişikliklərə məruz qalan valyutanın dəyişməsi daxildir.

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərməyibsə

Bu baxımdan; Azərbaycan milli iqtisadiyyatın və iqtisadiyyatın əsas sektorlarının inkişafına dair strateji yol xəritələrini təsdiqləyib. Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti daha çox vergi tutulan mənfəətin qiymətləndirilməməsi hökumət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi, maliyyə, qanunvericilik və monetar tədbirlərin həyata keçirilməsindən asılıdır. Qoruq İdarəsinin rəhbərliyi hesab edir ki, ona ödənilməli olan bütün vergi məbləğləri hesablanıb və buna görə də maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərə alınmayıb. Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə Azərbaycan baş verən hadisələr təsir etməkdə davam edəcək, bununla belə, Qoruq İdarəsi hesab etmir ki, onun fəaliyyəti ilə bağlı bu gözənilməz hallar Azərbaycan Respublikasındakı analoji müəssisələrdən daha əhəmiyyətlidir. Qoruq İdarəsi mövcud şəraitdə bu hadisələri diqqətlə izləyir və yaxın gələcəkdə Qoruq İdarəsinin biznesinin davamlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün lazımı tədbirlər görür. Bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına bu qeyri-müəyyənliklərin gələcək aydınlaşdırılması nəticəsində yarana biləcək hər hansı düzəlişlər daxil edilmir. Bu cür düzəlişlər, əgər varsa, onların məlum olduğu və qiymətləndirilə biləcəyi dövrdə hesabat verəcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının kommertiya qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox şərhə yol verə bilər. Bundan əlavə, vergi orqanlarının sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı özbaşına qərarlar verməsi riski var. Rəhbərliyin Qoruq İdarəsinin biznes fəaliyyəti ilə bağlı mülahizələrinə əsaslanan rəftar vergi orqanları tərəfindən etiraz edilərsə, Qoruq İdarəsi əlavə vergilər, cərimələr və faizlər üçün hesablanı bilər. Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri yoxlama ilindən əvvəlki üç təqvim ili ilə bağlı vergi yoxlamalarına məruz qalırlar. Bununla belə, başa çatmış yoxlamalar yuxarı vergi müfəttişliklərinin tabeliyində olan vergi müfəttişliklərində aparılan vergi yoxlamalarının nəticələrinə baxaraq, sonrakı əlavə vergi yoxlamalarının aparılması imkanını istisna etmir. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin şərh məqsədəuyğundur və Qoruq İdarəsinin vergi və valyuta mövqeləri davamlı olacaqdır. 12 mart 2020-ci ildə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 epidemiyasını global pandemiya elan etdi. Azərbaycan hökuməti COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısının alınması və onun mənfi təsirlərinin azaldılması məqsədilə hərəkətin məhdudlaşdırılması, o cümlədən karantin, təcrid və ticarət fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması, o cümlədən müəssisələrin bağlanması üçün bir sıra tədbirlər görüb. Yuxarıda göstərilən tədbirlər 2020 və 2021-ci illərdə qismən yumşaldıldı. Bu tədbirlər Azərbaycanda iqtisadi fəallığı əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdırıb və sahibkarlıq subyektlərinə, bazar iştirakçılarna, Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinə, eləcə də yerli və global iqtisadiyyata mənfi təsir göstərib və gələcəkdə də qeyri-müəyyən müddətə davam edə bilər.

COVID-19 pandemiyası ilə yanaşı, Azərbaycan və Ermənistan arasında 27 sentyabr 2020-ci il tarixindən etibarən Ermənistanın işğalı altında olan Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda hərbi əməliyyatlar bərpa edilib. Azərbaycan Respublikası ərazisində hərbi vəziyyət elan edərək, növbəti altı həftə ərzində komendant saati tətbiq etdi və bir neçə ərazini işğaldan azad etdi. 9 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış atəşkəs sazişinə əsasən, 10 noyabr 2020-ci il tarixində Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda bütün hərbi əməliyyatlar dayandırılıb.

2022-ci il fevralın 24-də Rusiyanın Ukraynaya müdaxiləsi ilə Şərqi Avropada geosiyasi vəziyyət gərginləşdi. Hərbi fəaliyyət davam etdikcə və əlavə sanksiyalar tətbiq olunduqca iki ölkə arasında müharibə inkişaf etməkdə davam edir. Rusiyada, Ukraynada və ya qonşu ölkələrdə (məsələn, Belarusiya) əməliyyatları olan və ya öz tərəfdəşləri ilə iş aparan qurumlara hadisələrin insan itkisi və təsiri ilə yanaşı, müharibə getdikcə iqtisadi və global maliyyə bazarlarına təsir edir və davam edən vəziyyəti, iqtisadi problemləri, o cümlədən artan inflyasiya və global təchizat zəncirinin pozulması kimi məsələləri daha da şiddətləndirir. Bu makroiqtisadi şərtlərə daha geniş təsir göstərəcəyinə görə, global miqyasda bir çox şirkətlər müharibənin müəyyən mühasibat uçotu və maliyyə hesabatı məsələlərinə təsirini nəzərə almalı ola bilər. Müəssisələrin onların təsirinə məruz qalma dərəcəsi və ya təsirlənəcəyi dərəcədə qeyri-müəyyən və gözənilməz hadisələrin xarakterindən və müddətindən, məsələn, gələcək hərbi əməliyyatlar, əlavə sanksiyalar və global maliyyə bazarlarında baş verən hadisələrə reaksiyalar asılıdır. Rusiya-Ukrayna müharibəsi onun təsirinə məruz qalan bölgələrdə maddi əməliyyatları olan və ya bu bölgələrdəki qurumlarla maddi sərmayələr və ya kredit fəaliyyəti həyata keçirə bilən müəssisələrin fəaliyyətini əhəmiyyətli dərəcədə poza bilər. Həmin müəssisələr hər hansı fasilələrin uzadılacağını və məhsul və ya xidmətlərə tələbin azalması və ya əhəmiyyətli likvidlik çatışmazlığı (və ya hər ikisi) ilə nəticələne biləcəyini qiymətləndirməli

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibsə

olacaqlar ki, bu da digər şeylərlə yanaşı, müəssisələrin fasiləsiz fəaliyyətini davam etdirə biləcəyinə dair əsaslı şübhələr yaradır. Məlumatın mövcud olduğu dərəcədə, rəhbərlik gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə dair yenidən işlənmiş təxminləri öz dəyərsizləşmə qiymətləndirmələrində adekvat şəkildə əks etdirmişdir. Bu maliyyə hesabatlarına maliyyə bazarlarında likvidliyin daha da pisləşməsinin və valyuta və borc bazarlarında artan dəyişkənliyin Qoruq İdarəsinin konsolidasiya maliyyə vəziyyətinə təsirini əks etdirən düzəlişlər daxil edilmir. Mövcud proqnozlara görə, 2021-ci ildə BİƏB-ə üzv ölkələrdə iqtisadi canlanma gözlənilir. Bununla belə, 2022-ci ildə milli iqtisadiyyatların gələcək bərpası və inkişafı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik və risk faktorları, ən əsası müəyyən ölkələrdə ictimai peyvəndin nisbətən aşağı səviyyəsi və müvafiq olaraq yeni COVID-19 dalğalarının təhlükəsi ilə əlaqələndiriləcək. Bu halda əlavə daxili və transsərhəd hərəkət məhdudyyətləri əmək bazarına və istehsalə mənfi təsir göstərəcək və qiymətlərin bahalaşmasına səbəb olacaq. Bundan əlavə, inflyasiyanın gözləniləndən daha uzun artması maliyyə şərtlərinin sərtləşməsi, milli valyutaların ucuzlaşması (ilk növbədə inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatlarda) və tələbin azalması ilə nəticələne bilər ki, bu da 2022-ci ildə iqtisadi artım üçün ciddi təhlükə yaradır.

BİƏB-ə üzv olan ölkələrdə iqtisadiyyatın bərpasının templəri və xarakterindəki fərqlər həmin ölkələrdə sektoral struktur, səhiyyə sistemlərində vəziyyət və dövlət peyvəndləmə səviyyəsi ilə bağlıdır. Beləliklə, bu fərqlərin 2022-ci ildə Qoruq İdarəsi daha da böyük təsir göstərəcəyi gözlənilir, çünki onlar üzv ölkələrin hər biri tərəfindən həyata keçirilən pul, fiskal və sosial siyasətin mərkəz nöqtələrini müəyyən edəcəklər.

2.2 Qlobal ticarət

Qlobal ticarət digər qlobal ÜDM komponentlərindən daha tez və daha tez bərpa olunmağa başladı. Qlobal mal ticarəti böhrandan əvvəlki səviyyəni keçib, lakin qlobal təchizat zəncirlərindəki fasilələr səbəbindən sonrakı artım yavaşlayıb. Qlobal xidmət ticarəti məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi ilə məhdudlaşdırılıb və 2019-cu il səviyyəsindən aşağıda qalıb. Ümumilikdə, qlobal ticarətin 2020-ci ildəki 8,4% azalmadan sonra 2021-ci ildə 9,4%, 2022-ci ildə isə 5,9% artacağı gözlənilir.

Real ÜDM-in dinamikası, % dəyişiklik	Orta artım templəri:			
	2020	2016-2020	2021*	2022*
Azərbaycan Respublikası	(12.31%)	0.35%	22.09%	2.72%
Ukrayna Respublikası	1.38%	40.87%	17.19%	13.09%
Rusiya Federasiyası	(12.17%)	(5.68%)	11.45%	6.66%

- Proqnoz dövrü üçün adambaşına düşən ÜDM üzrə proqnoz məlumatları BVF-dən əldə edilmişdir: Dünya İqtisadi İcmalı

2.3 Maliyyə vəziyyəti

2021-ci ildə ümumi maliyyə şərtləri əlverişli olmaqda davam etdi. Bununla belə, ilin ikinci yarısında bütün dünyada inflyasiya davamlı olaraq yüksəlmişdir ki, bu da iqtisadi fəallığın və istehlak tələbinin bərpası, enerji resurslarının və bəzi ərzaq məhsullarının qiymətlərinin artması, beynəlxalq logistika xidmətlərinin qiymətinin artması, həmçinin qlobal təchizat zəncirlərində davam edən fasilələr ilə əlaqədar olmuşdur.

Yüksək inflyasiya təzyiqi qeyri-müəyyənliyə səbəb olub və bəzi ölkələrin mərkəzi banklarını ilk növbədə faiz dərəcələrini artırmaqla pul siyasətlərinin normallaşmasını sürətləndirməyə çağırıb. Daha sərt pul siyasəti və kredit şərtlərinin istehsalçıların marjalarına və Qoruq İdarəsinin investisiya planlarına mümkün mənfi təsir göstərəcəyi gözlənilir. Təsirin şiddəti ölkədən ölkəyə fərqli olacaq. Inflyasiyanın 2022-ci ilin əvvəlində pik həddinə çatacağı və sonra tədricən azalacağı və maliyyə şərtlərinin normallaşmasına səbəb olacağı gözlənilir. Bununla belə, tədarükün davamlı pozulması, istehsalçı və ev təsərrüfatlarının inflyasiya gözləntilərinin artması, elektrik enerjisi qiymətlərinin daha da artması, əmək bazarında davam edən gərginlik və ya daha geniş çeşiddə mal və xidmətlərin qiymətlərində əhəmiyyətli artımlar kimi risklərin reallaşması daha ciddi maliyyə şərtlərinin sərtləşdirilməsi və faiz dərəcələrinin artırılması ilə nəticələne bilər.

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

---

3. HESABATLARIN TƏRTİBATININ ƏSASI

Qoruq İdarəsi 31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarını ilk dəfə olaraq Maliyyə Hesabatı Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) tərəfindən təqdim edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq hazırlamışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən mühüm mühasibat uçotu prinsipləri aşağıda göstərilir. Bu mühasibat uçotu prinsipləri təqdim edilən bütün dövrlərə ardıcıl olaraq tətbiq edilmişdir.

Qeyd olunan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas mühasibat prinsipləri aşağıda göstərilir.

4. ƏHƏMIYYƏTLİ UÇOT TƏXMİNLƏRİ VƏ MÜLAHİZƏLƏRİ

Fasiləsizlik prinsipi

Bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinin normal gedişində aktivlərin reallaşdırılmasını və öhdəliklərin ödənilməsinə nəzərdə tutan və yaxın gələcəkdə öz fəaliyyətini davam etdirməyi gözləyən fəaliyyət göstərən müəssisə olduğu fərziyyəsi əsasında hazırlanmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə Qoruq İdarəsi 289,910 AZN xalis mənfəət əldə etmiş və həmin tarixə cəmi bölüşdürülməmiş mənfəət 199,525 AZN olmuşdur (2021: 90,385 AZN, zərər). Rəhbərlik hesab edir ki, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında fəaliyyətin fasiləsizliyi fərziyyəsindən istifadə məqsədəuyğundur və Qoruq İdarəsi fəaliyyətini davamlı olaraq davam etdirmək qabiliyyətinə əhəmiyyətli şübhə yarada biləcək heç bir qeyri-müəyyənlik yoxdur.

Funksional və təqdimat valyutası

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilmiş maddələr Qoruq İdarəsinin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası ("funksional valyuta") ilə ölçülür. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Qoruq İdarəsinin əməliyyat və təqdimat valyutası olan Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") təqdim olunur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Maliyyə alətləri Qoruq İdarəsinin maliyyə aktivinin və digər tərəflərin maliyyə öhdəliyinin yaranmasına səbəb olan hər hansı müqavilələrdir. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyerdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır.

Qoruq İdarəsi mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan ierarxiyalara bölünür:

Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar;

Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;

Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında dövrü şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Qoruq İdarəsi hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərməyibse

Maliyyə alətlərinin təsnifatı, ilkin və sonrakı ölçülməsi

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri Qoruq İdarəsi maliyyə alətinin müqavilə şərtlərinin tərəfi olduqda tanınır və ilkin olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat xərcləri ilə ölçülür. Maliyyə aktivləri, maliyyə aktivindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinə dair müqavilə hüquqları bitdikdə və ya maliyyə aktivini və bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların köçürüldüyü zaman maliyyə aktivlərinin tanınması dayandırılır. Maliyyə öhdəliyi ləğv edildikdə, ödənildikdə və ya istifadə müddəti bitdikdə tanınma dayandırılır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda göstəriləni kimi ölçülür.

Təsnifat və ölçü

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı- satqı tarixində, yeni Qoruq İdarəsi aktivini və ya öhdəliyi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Maliyyə aktivləri ilkin olaraq tanındığı zaman, onlar müvafiq olaraq, qeyd olunan kateqoriyalardan birində təsnifləşdirilir: mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər ("FVPL") digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər ("FVOCI"), yaxud amortizasiya edilmiş dəyər ("AC"). Qeyd edilmiş maliyyə aktivləri. İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivini amortizasiya olunmuş dəyər, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər (FVOCI) və ya mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (FVTPL) üzrə qiymətləndirilmiş kimi təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və FVTPL ilə müəyyən edilmədikdə amortizasiya edilmiş dəyər qiymətləndirilir:

- aktiv müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri yalnız əsas ödəniş və əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənişi olan pul vəsaitlərinin müəyyən edilmiş tarixlərdə artmasına səbəb olur;
- Borc aləti FVOCI-də yalnız aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və FVTPL-də olduğu kimi təyin olunmadıqda ölçülür;
- aktiv həm müqavilə üzrə pul axını toplamaqla, həm də maliyyə aktivlərini satmaqla əldə edilən bir iş modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri, müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borcun ödənilməsi və əsas borcun ödənilməməsi mənfəəti olan pul vəsaitlərinin hərəkətinə səbəb olur.

Bundan əlavə, ilkin tanınma zamanı, Qoruq İdarəsi əks halda amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə və ya FVOCI ilə ölçülməli tələblərə cavab verən maliyyə aktivini təyin edə bilər, əks halda yaranacaq mühasibat uyğunsuzluğunu aradan qaldırırsa və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmalıdır.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Qoruq İdarəsi aktivin portfel səviyyəsində saxlandığı biznes modelin məqsədini qiymətləndirir, belə ki, bu biznesin necə idarə edildiyini və rəhbərliyə təqdim edilən məlumatı daha yaxşı əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumat nəzərə alınır:

- Portfel üçün müəyyən edilən siyasət və məqsədlər və bu siyasətlərin təcrübədə tətbiqi: Xüsusilə də rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin qazanılmasına, müəyyən faiz dərəcəsini saxlamağa, maliyyə aktivlərinin müddətinin bu aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırmağa və ya aktivləri satmaqla pul vəsaitlərini reallaşdırmağa fokuslanıb-fokuslanmadığı;
- Portfelin fəaliyyəti necə qiymətləndirilir və Qoruq İdarəsi rəhbərliyinə necə hesabat verilir;
- Biznes modelinin işinə (və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanan maliyyə aktivlərinə) təsir göstərən risklər və bu risklər necə idarə edilir;
- Biznes rəhbərlərinin əmək haqqı necə ödənilir, məs., bu haqq idarə edilən aktivlərin ədalətli dəyərinə əsaslanır, yoxsa müqavilə üzrə yığılan pul vəsaitlərinə; və
- Əvvəlki dövrlərdə satış tezliyi, həcmi və vaxtı, belə satışların səbəbi və gələcək satış fəaliyyəti barədə yaratdığı gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti haqqında məlumata ayrıca deyil, Qoruq İdarəsinin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün müəyyən etdiyi məqsədə necə nail

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibsə

---

olunduğunun və pul vəsaitlərinin necə əldə edildiyinin ümumi qiymətləndirilməsinin bir hissəsi kimi baxılır.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişi olub-olmadığının qiymətləndirilməsi

Bu, qiymətləndirmə məqsədləri üçün "əsas" dedikdə ilkin tanınma zamanı maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri başa düşülür. "Faiz" dedikdə pulun zaman dəyəri və müəyyən zaman dövründə ödənilməli əsas məbləğlə əlaqədar kredit riski və sair əsas kredit riskləri və xərcləri (məs, likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur. Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub- olmamasının qiymətləndirilməsində Qoruq İdarəsi alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub- olmamasını əhatə edəcək.

Qiymətləndirmə zamanı Qoruq İdarəsi aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- leverec funksiyaları;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılması şərtləri;
- Qoruq İdarəsi müəyyən aktivlərdən gələn pul axınlarına olan iddialarını məhdudlaşdıran şərtlər (məs., repressiz aktivlər); və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödəniş dəyişən xüsusiyyətlər, məs., faiz dərəcələrinin mütəmadi yenilənməsi.

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri, Qoruq İdarəsinin maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişməsindən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilmir. Qoruq İdarəsi maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes modelini dəyişdikdə həmin maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edilməlidir. Belə dəyişikliklərin tez-tez baş verməyəcəyi gözlənilir. Belə dəyişikliklər xarici və daxili dəyişikliklər nəticəsində Qoruq İdarəsinin üst rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir və Qoruq İdarəsi əməliyyatları üçün əhəmiyyətli olmalı və xarici tərəflərə nümayiş etdirilməsi mümkün olmalıdır. Məsələn, Qoruq İdarəsi yeni biznes xətti aldıqda, satdıqda və ya ləğv etdikdə.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı və sonrakı ölçülməsi Sonradan maliyyə öhdəlikləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür. Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnifləşdirilmir. Maliyyə öhdəlikləri borc və digər öhdəliklərdən ibarətdir. Bütün faizlə bağlı xərclər "faiz xərcləri" daxil edilir.

Dəyərsizləşmə

Qoruq İdarəsi maliyyə aktivləri üzrə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə gözlənilən kredit itkisi üçün ehtiyatı (ECL) tanıyır. Qoruq İdarəsi, kredit riskinin ilkin tanınmasından bəri əhəmiyyətli dərəcədə artmayan maliyyə alətləri istisna olmaqla, ömürlük ECL-ə bərabər olan məbləğdə dəyərsizləşmə ehtiyatını ölçür, bu halda 12 aylıq ECL ölçülür. Qoruq İdarəsi zərər ehtiyatlarını, 12-aylıq ECL kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, daimi ECL məbləğine bərabər qiymətlədirir.

12-aylıq ECL hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranan ECL payıdır. 12-aylıq ECL tanınan maliyyə alətləri "Mərhələ 1" maliyyə aləti adlandırılır. Daimi ECL-lər maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan ECL-lərdir. Daimi ECL tanınan maliyyə alətləri ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, lakin maliyyə alətləri kredit-dəyərsizləşmədikdə "Mərhələ 2" maliyyə alətləri və "Mərhələ 3" maliyyə alətləri (maliyyə alətləri kredit-dəyərsizləşdikdə) adlandırılır.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

ECL ölçülməsi

ECL kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir. Onlar aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri: bütün gözlənilən əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Qoruq İdarəsi əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: ümumi balans dəyəri ilə hesablanmış gələcək pul axınları arasındakı fərq;

Kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Qoruq İdarəsi amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit- dəyərsizləşib-dəyərsizləşmədiyini qiymətləndirir. Maliyyə aktivini onun gələcək pul axınlarına mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə "kredit-dəyərsizləşir".

ECL üzrə ehtiyatın maliyyə vəziyyəti hesabatında təqdimatı

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üçün ECL üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti hesabatında aktivlərin ümumi balans dəyərindən tutulma şəklinə təqdim edilmişdir.

Ümidsiz borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə silinir (tam və ya qismən). Bu adətən Qoruq İdarəsi borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivləri və ya gəlir mənbəyi olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir. Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlirlər hesabatında "maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi zərərləri"-nə daxil edilir. Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Qoruq İdarəsi prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

Vergi qanunvericiliyi

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergi xərclərindən ibarətdir. Ödənilməli olan cari vergi, il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında hesablanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş, yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan, yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar məcmu gəlirlər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Qoruq İdarəsinin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Dövlət hakimiyyəti orqanlarının, büdcə təşkilatlarının, yerli özünüidarəetmə orqanlarının və dövlətin adından yaradılan publik hüquqi şəxslərin gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir və faiz gəlirləri istisna olmaqla) vergidən azaddır.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin qalığı dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərq qudvildən və ya nə vergi mənfəətinə, nə də uçot mənfəətinə təsir göstərməyən əməliyyatda digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisələrin birləşməsindən başqa) yaranarsa, bu cür aktiv və öhdəliklər tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin qalığı dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
mənatla, başqa cür göstərilməyibse

Təxirə salınmış vergi öhdəliyinin ödənilməsi və ya aktivin realizə edildiyi dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi, birbaşa kapitalda hesablanmış və ya kreditləşdirilmiş maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, məcmu mənfəət haqqında hesabatda hesablanır və ya kreditləşdirilir, bu halda təxirə salınmış vergi də kapitalda əks etdirilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri əvəzləşdirilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis olaraq göstərilir, əgər:

- cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə əvəzləmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş hüququ vardır; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni vergi tutulan müəssisədən tutulan mənfəət vergilərinə aiddir.

Azərbaycan Respublikasında Qorucu İdarəsinin fəaliyyətinə görə hesablanan müxtəlif digər vergilər də mövcuddur. Bu vergilər məcmu gəlir haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi daxil edilir.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

Bütün əmlak obyektləri, avadanlıqlar və aktivlərin istifadə haqqı yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə göstərilir. Kiçik təmir və texniki xidmət xərcləri çəkildikdə xərclənilir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin və ya komponentlərinin əvəzlənməsi dəyəri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissə vaxtli bitmiş hesab olunur.

Dəyərsizləşmə halında, əmlak və avadanlıq istifadə dəyəri və satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərin ən yüksəyinə yazılır. Balans dəyərinin azalması ümumi mənfəət və zərər hesabatında hesablanır. Əvvəlki illərdə aktiv üçün tanınmış dəyərsizləşmə itkisi, aktivin istifadə dəyərini və ya satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilən qiymətləndirmələrdə dəyişiklik olduqda geri qaytarılır. Silinmə üzrə mənfəət və zərərlər gəlirlərin balans dəyəri ilə müqayisə olunmaqla müəyyən edilir və əsas vəsaitlərin xaric edilməsindən əldə olunan ümumi gəlir hesabatında tanınır.

Təxmin edilən faydalı xidmət müddətləri, qalıq dəyərlər və amortizasiya/ amortizasiya metodu hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və təxminlərdə hər hansı dəyişikliklərin təsiri aşağıdakı illik dərəcələrlə perspektiv əsasda nəzərə alınır:

Kateqoriyalar	Faydalı istifadə müddəti
Bina və tikililər	40 il
Kompüterlər və rabitə vasitələri	5 il
Mebel və avadanlıq	5 il
Nəqliyyat vasitələri	7 il
Digər	8 il

Aktivin qalıq dəyəri, aktivin yararlılıq müddətinin sonunda gözlənilən vəziyyətdə olduqda, Qorucu İdarəsi aktivin xaric edilməsindən əldə etdiyi təxmin edilən məbləğdir. Qorucu İdarəsi faydalı istismar müddətinin sonuna qədər aktiv istifadə etməsini gözlədiyi aktivlərin qalıq dəyəri sıfırdır. Aktivlərin qalıq dəyərləri və yararlılıq müddəti hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və lazım olduqda düzəldilir.

Qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə xərcləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir. Qeyri-maddi aktivlər kompüter proqramlarından və lisenziyalardan ibarətdir.

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq maya dəyəri ilə tanınır. İlkin tanımadan sonra qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərərlərini çıxılmaqla maya dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə 1- 10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya

**Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları**

**Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse**

---

hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər obyektə xaric edildikdə və ya aktivin davamlı istifadəsindən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq obyektinin xaric edilməsi və ya istismara verilməsi nəticəsində yaranan hər hansı gəlir və ya zərər satışdan əldə olunan gəlirlə aktivin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri əvvəlcədən müəyyən edilmiş pul vəsaitlərinin məbləğinə asanlıqla konvertasiya edilə bilən və dəyərdə cüzi dəyişiklik riskinə məruz qalan töhfələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə banklardakı cari hesablar və ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan banklarda saxlanılan əmanətlər, kartdakı və depozit hesabındakı nağd pullar (olduğu halda) daxildir. Verilmə tarixində on iki aydan artıq istifadə müddəti məhdudlaşdırılan vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə daxil edilir.

Nizamnamə kapitalı

Qoruq İdarəsinin kapitalı nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, bölüşdürülməmiş mənfəət (və ya zərərdən) ibarətdir. 1 sayılı Qeyddə göstərilədiyi kimi, Qoruq İdarəsi dövlət təşkilatıdır. Qoruq İdarəsi və Qoruq İdarəsindən vəsaitlərin ayrılması ödəniş tarixində Qoruq İdarəsinin kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatında ədalətli dəyərdə tanınır.

Faiz gəlirləri və xərclərinin tanınması

Gəlirlər, ödənişin nə zaman edildiyindən asılı olmayaraq, Qoruq İdarəsi tərəfindən iqtisadi səmərənin əldə edilməsi ehtimal ediləndə və xərclər etibarlı şəkildə ölçülə biləndə tanınır. Gəlirlərin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz gəlirləri bütün borc alətləri üzrə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə uçota alınır. Bu üsul, faiz gəlirinin bir hissəsi kimi, müqavilə tərəfləri arasında ödənilən və ya alınan effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqları, əməliyyat xərclərini və bütün digər mükafatları və ya endirimləri təxirə salır.

Faiz gəliri, ECL ehtiyatı çıxılmaqla, AC-yə effektiv faiz dərəcəsi tətbiq etməklə hesablanan, kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış maliyyə aktivləri (3-cü Mərhələ) istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi qalıq dəyərinə effektiv faiz dərəcəsinin tətbiqi yolu ilə hesablanır.

Şerti aktiv öhdəliklər

Öhdəliklər, keçmiş hadisənin nəticəsində mövcud öhdəliklər, ehtimal ki, Qoruq İdarəsindən iqtisadi resursların xaric edilməsinə gətirib çıxara bilər və məbləğlər etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilər. Dəyişmənin vaxtı və ya məbləği hələ də qeyri-müəyyən ola bilər. Mövcud öhdəlik, keçmiş hadisələr nəticəsində yaranan hüquqi və ya konstruktiv öhdəliklərin mövcudluğundan yararlanır.

Zəmanət tələbləri və digər balansdan kənar öhdəliklər üzrə öhdəliklər, öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün əsaslandırılmış və məqbul müəyyən olduqda tanınır. Gözlənilən qalıqlar hesabların debetləşməsi ilə tanınır. Mənfəət və zərər hesabına ödəniş gözlənilən bərpa nəticəsində dəqiqləşdirilir.

Gələcək əməliyyat zərərləri üçün ehtiyatlar tanınmır. Müqavilələr pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyətli olduğu hallarda onların indiki dəyərlərinə endirilir. Bütün müddəalar hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və ən yaxşı qiymətləndirməni əks etdirmək üçün düzəldilir. Mövcud öhdəliklər nəticəsində iqtisadi resursların mümkün xaric olma ehtimalı və ya uzaq olduğu hesab edildiyi hallarda, müəssisə birləşməsi zamanı qəbul edilməmiş hallar istisna edilmir.

İşçi heyəti ilə bağlı ödənişlər və müvafiq ayırmalar

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Qoruq İdarəsi işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Qoruq İdarəsinin yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

5. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU MÜHAKİMƏLƏRİ VƏ EHTİMALLARI

Konsolidasiya edilmiş Maliyyə hesabatlarının hazırlanması tərifiyə görə nadir hallarda faktiki nəticələrə bərabər olan mühasibat təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Qoruq İdarəsi gələcəklə bağlı müəyyən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Rəhbərlik həmçinin Qoruq İdarəsinin uçot siyasətini tətbiq edərkən mühakimə yürütməlidir.

Təxminlər və mülahizələr tarixi təcrübə və digər amillər, o cümlədən şəraitdə ağlabatan hesab edilən gələcək hadisələrin gözləntiləri əsasında davamlı olaraq qiymətləndirilir. Gələcəkdə faktiki təcrübə bu təxminlərdən və fərziyyələrdən yayına bilər. Növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərə səbəb olmaq baxımından əhəmiyyətli riskə malik olan təxminlər və fərziyyələr aşağıda müzakirə olunur.

5.1 Əsas və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti

Əsas/qeyri-maddi aktivlər faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya edilir. Faydalı istifadə müddəti rəhbərliyin aktivlərin gəlir gətirəcəyi dövrə dair təxminlərinə əsaslanır və davamlı məqsədəuyğunluğu üçün vaxtaşırı yoxlanılır. Təxminlərə edilən dəyişikliklər xüsusi dövrlərdə balans dəyərində və məcmu mənfəət haqqında hesabatda daxil edilmiş məbləğlərdə əhəmiyyətli dəyişikliklərlə nəticələnə bilər.

5.2 Aktivlərin dəyərsizləşməsi

Qoruq İdarəsi öz aktivlərinin balans dəyərini bərpa oluna bilməsini vaxtaşırı qiymətləndirir. Hadisələr və ya şəraitdə baş verən dəyişikliklər həmin aktivlərin balans dəyərini bərpa edilə bilməyəcəyini göstərdikdə, Qoruq İdarəsi aktivin bərpa edilə bilən dəyərini təxmin edir. Bu, Qoruq İdarəsindən nəzərdən keçirilməli olan aktivlərlə bağlı gələcək gəlirlərin və məsrəflərin uzunmüddətli proqnozları ilə bağlı mühakimə yürütməsini tələb edir. Öz növbəsində, bu proqnozlar qeyri-müəyyəndir, çünki onlar məhsullara tələb və gələcək bazar şərtləri ilə bağlı fərziyyələr tələb edir.

5.3 Qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliyi

Aktivlərin, öhdəliklərin, gəlir və xərclərin tanınmasına və ölçülməsinə ön əhəmiyyətli təsir göstərən qiymətləndirmə və fərziyyələr haqqında məlumat aşağıda verilmişdir. Faktiki nəticələr əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

5.4 Amortizasiya olunan aktivlərin istismar müddəti

Dəyərsizləşmə zərəri aktivin və ya pul yaradan vahidin balans dəyərini bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduğu məbləğ üçün tanınır. Bərpa edilə bilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər bir nağd pul yaradan vahiddən gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini qiymətləndirir və bu pul axınlarının cari dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini müəyyənləşdirir. Gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti ölçülməsi prosesində gələcək əməliyyat nəticələri barədə fərziyyələr edilir. Bu fərziyyələr gələcək hadisələrə və şərtlərə aiddir.

5.5 Vergilər

Azərbaycanın qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruz qalır. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2021-ci və 2022-ci il tarixlərinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhə münasibdir və Qoruq İdarəsinin vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

6. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Bu Model Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında güman edilir ki, Qoruq İdarəsi əvvəlki ildə 30 iyun 2021-ci il tarixindən (MHBS 16- ya düzəlişlər) COVID-19-la əlaqəli icarə güzəştlərini erkən qəbul edib. Onların qəbulu bu maliyyə hesabatlarında açıqlanan açıqlamalara və ya məbləğlərə

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir.

Cari ildə Qoruq İdarəsi Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUŞŞ) tərəfindən buraxılmış və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrü üçün məcburi qüvvəyə malik olan MHBS-yə bir sıra düzəlişlər tətbiq etmişdir.

3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər "Konseptual əsaslara istinad"

Qoruq İdarəsi cari ildə ilk dəfə olaraq "Müəssisələrin birləşməsi" adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəlişləri qəbul etmişdir. Düzelisler 3 sayılı MHBS-ni ele yenileyir ki, o, 1989-cu il Çərçivəsi əvəzinə 2018-ci ilin Konseptual Çərçivəsinə istinad etsin. Onlar həmçinin 3 sayılı MHBS-yə tələbi əlavə edirlər ki, 37 sayılı MUBS "Ehtiyatlar, Şerti Öhdəliklər və Şerti Aktivlər" adlı MUBS-ın əhatə dairəsində olan öhdəliklər üçün alıcı müəssisə, keçmiş hadisələr nəticəsində mövcud öhdəliyin alışı tarixində mövcud olub-olmadığını müəyyən etmək üçün 37 sayılı MUBS-u tətbiq edir. 21 sayılı BMHŞK "Tutulmalar" əhatə dairəsinə daxil olacaq rüsum üçün alıcı müəssisə rüsumun ödənilməsi öhdəliyinə səbəb olan öhdəlik yaradan hadisənin alışı tarixinə qədər baş verib-vermədiyini müəyyən etmək üçün 21 sayılı BMHŞK-ni tətbiq edir.

16 sayılı MUBS-a düzəlişlər "Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: nəzərdə tutulan istifadədən daxil olmalar"

Qoruq İdarəsi cari ildə ilk dəfə olaraq 16 sayılı MUBS-a "Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: nəzərdə tutulan istifadədən daxil olmalar" – düzəlişləri qəbul etmişdir. Bu düzəlişə görə müəssisələrə, əmlak, qurğu və avadanlıq obyektinin maya dəyərindən, həmin aktivi rəhbərlik tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün zəruri olan yerə və vəziyyətə gətirilərkən istehsal olunan maddələrin satışından əldə olunan daxilolmaların çıxılması qadağan edilir. Nəticə etibarilə, Qoruq İdarəsi bu cür satış gəlirlərini və əlaqədar xərcləri mənfəət və ya zərərdə tanıyır. Qoruq İdarəsi Ehtiyatlar haqqında 2 sayılı MUBS-ə uyğun olaraq həmin maddələrin dəyərini ölçür.

Düzəlişlər həmçinin "aktivin düzgün işləməsinin yoxlanılması"nın mənasını aydınlaşdırır. 16 sayılı MUBS indi bunu aktivin texniki və fiziki göstəricilərinin onun mal və ya xidmətlərin istehsalında və ya tədarükündə, başqalarına icarəyə verilməsində və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə oluna biləcək səviyyədə olub-olmamasının qiymətləndirilməsi kimi müəyyən edir.

Əgər məcmu gəlir haqqında hesabatda ayrıca təqdim edilməzsə, maliyyə hesabatları müəssisənin adı fəaliyyətinin nəticəsi olmayan istehsal edilmiş maddələrə aid olan mənfəət və ya zərəre daxil edilən gəlir və dəyərin məbləğlərini və bənd(lər)i açıqlamalalıdır.

37 sayılı MUBS-yə düzəlişlər "Yüklü edilmiş müqavilələr – müqavilənin yerinə yetirilməsi xərcləri"

Qoruq İdarəsi cari ildə ilk dəfə olaraq 37 sayılı MUBS-yə düzəlişlər qəbul etmişdir. Dəyişikliklər müəyyən edir ki, müqavilənin yerinə yetirilməsi xərci birbaşa müqaviləyə aid olan xərcləri əhatə edir. Birbaşa müqaviləyə aid olan məsrəflər həm həmin müqavilənin icrası üzrə əlavə məsrəflərdən (məsələn, birbaşa əmək və ya materiallar ola bilər), həm də müqavilələrin tam yerinə yetirilməsi ilə birbaşa əlaqəli olan digər məsrəflərin bölüşdürülməsindən (məsələn, müqavilənin icrasında istifadə olunan əsas vəsait, tikili və avadanlıqlar üçün amortizasiya ayırmalarının bölüşdürülməsi ola bilər) MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına İllik Təkmilləşdirmələr 2018-2020 Dövrü Qoruq İdarəsi cari ildə ilk dəfə olaraq MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarının 2018-2020 Dövrünə İllik Təkmilləşdirmələrə daxil edilmiş düzəlişləri qəbul etmişdir. İllik Təkmilləşdirmələrə dörd standarta düzəlişlər daxildir.

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

---

1 sayılı MHBS "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə tətbiqi"

Düzəliş məcmu valyuta çevrilməsi ilə bağlı fərqlərinin uçotu ilə bağlı əsas müəssisədən gec, ilk dəfə tətbiq edən törəmə müəssisəyə əlavə güzəştlər təmin edir. Dəyişiklik nəticəsində, əgər konsolidasiya prosedurları və əsas müəssisənin törəmə müəssisəni əldə etdiyi müəssisələrin birləşməsinin təsirləri üçün heç bir düzəliş edilmədikdə, 1 sayılı MHBS-nin D16 (a)-dakı azadolmadan istifadə edən törəmə müəssisə, ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, bütün xarici əməliyyatlar üçün məcmu valyuta çevrilməsi fərqlərini əsas müəssisənin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil ediləcək balans dəyəri ilə ölçməyə icazə verir. Bu düzəliş, 1 sayılı MHBS-nin D16(a) bəndini tətbiq etməyi seçən asılı və ya birgə müəssisələrə də tətbiq olunur.

9 sayılı MHBS "Maliyyə Aletləri"

Düzəliş maliyyə öhdəliyinin tanınmasının dayandırılmasını qiymətləndirmək üçün "10 faiz" testini tətbiq edərkən haqları aydınlaşdırır. Bu haqlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən ödənilən və ya alınan haqlar, o cümlədən borcalanın və ya borcverənin digər tərəflərin adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxildir.

16 sayılı MHBS "İcarələr"

Dəyişiklik icarəyə verilən obyekt üçün təkmilləşdirmələrə görə kompensasiyanın əks olduğu nümunəsi aradan qaldırır.

41 sayılı MUBS "Kənd təsərrüfatı"

Düzəliş 41 sayılı MUBS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Bu, 41 sayılı MUBS-də ədalətli dəyərin ölçülməsini 13 sayılı MHBS Ədalətli Dəyərin Ölçüsü tələbləri ilə daxili ardıcıl pul vəsaitləri və endirim dərəcələrindən istifadə etmək üçün uyğunlaşdırır və hesabat hazırlayanlara vergidən əvvəl və ya vergidən sonrakı pul vəsaitlərinin hərəkətindən və endirim dərəcələrindən ən çox istifadə etməyi müəyyən etməyə imkan verir.

17 sayılı MHBS (17 sayılı MHBS-yə 2020-ci ilin iyun və 2021-ci ilin dekabrında edilən düzəlişlər daxil olmaqla) Sığorta Müqavilələri

10 sayılı MHBS-yə və 28 sayılı MUBS-ə düzəlişlər
1 sayılı MUBS-a düzəlişlər

İnvestor və onun asılı və ya birgə müəssisəsi arasında satışlar və ya aktivlərin yatırılması
Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi

1 sayılı MUBS və MHBS üzrə 2 sayılı Praktiki tövsiyələr

Uçot Siyasətinin Açıqlanması

8 sayılı MUBS-a düzəlişlər
12 sayılı MUBS-a düzəlişlər

Mühasibat Uçotu Təxminlərinin Tərfi
Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi

17 sayılı MHBS "Sığorta müqavilələri"

17 sayılı MHBS sığorta müqavilələrinin tanınmasını, ölçülməsini, təqdim edilməsini və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir və 4 sayılı MHBS Sığorta Müqavilələrini əvəz edir. 17 sayılı MHBS, dəyişən ödəniş yanaşması kimi təsvir edilən birbaşa iştirak xüsusiyyətləri ilə sığorta müqavilələri üçün dəyişdirilmiş ümumi modeli təsvir edir. Mükafatın bölüşdürülməsi yanaşmasından istifadə etməklə qalan əhatə üçün öhdəliyin ölçülməsi yolu ilə müəyyən meyarlara cavab verildikdə, ümumi model sadələşdirilir.

Ümumi model gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğini, vaxtını və qeyri-müəyyənliyini qiymətləndirmək üçün cari fərziyyələrdən istifadə edir və bu qeyri-müəyyənliyin dəyərini açıq şəkildə ölçür. O, bazar faiz dərəcələrini və sığortalıların seçim və zamanətlərinin təsirini nəzərə alır. 2020-ci ilin iyun ayında, 17 sayılı MHBS dərc edildikdən sonra, Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) müəyyən edilmiş narahatlıqları və tətbiq problemlərini həll etmək üçün 17 sayılı MHBS-yə Düzəlişlər dərc etdi. Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan

**Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları**

**Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse**

---

illik hesabat dövrlərinə 17 sayılı MHBS-nin ilkin tətbiq olunma tarixini (düzəlişlər daxil olmaqla) təxirə salır. Eyni zamanda, BMUSŞ 4 sayılı MHBS-da 9 sayılı MHBS-nin tətbiqindən müvəqqəti azadətmanın müəyyən edilmiş son tarixini 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə uzadan 9 sayılı MHBS-in Tətbiqindən Müvəqqəti Azadlığın Uzadılmasını (4 sayılı MHBS-ə Dəyişikliklər) nəşr etdi.

2021-ci ilin dekabr ayında, 17 sayılı MHBS dərc edildikdən sonra müəyyən edilmiş tətbiq problemlərini həll etmək üçün, BMUSŞ 17 sayılı MHBS-in İlkin Tətbiqini və 9 sayılı MHBS- Müqayisəli Məlumatlar (17 sayılı MHBS-yə düzəliş) dərc etdi. Dəyişiklik müqayisəli məlumatların təqdim edilməsində çətinlikləri həll edir.

17 sayılı MHBS, mümkün olmadıqda, retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir, bu halda dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşma və ya ədalətli dəyər yanaşması tətbiq edilir.

Keçid tələblərinin məqsədləri üçün ilkin tətbiq tarixi Qoruq İdarəsinin Standartı ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün başlanğıcıdır, keçid tarixi isə ilkin tətbiq tarixindən bilavasitə əvvəlki dövrün başlanğıcıdır.

10 sayılı MHBS "Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları və 28 sayılı MUBS "Asılı və Birgə Müəssisələrə Investisiyalar – Investor və onun asılı və ya birgə müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və ya yatırılması"-na düzəlişlər

Konkret olaraq, düzəlişlər göstərir ki, asılı müəssisə ilə əməliyyatda biznesi ehtiva etməyən törəmə müəssisənin nəzarətinin itirilməsi nəticəsində yaranan gəlir və ya zərərlər hansı ki yalnız əlaqəli olmayan investorların həmin asılı və ya birgə müəssisədəki maraqları həcmindədir, kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınan birgə müəssisə ilə əsas müəssisənin mənfəətində və ya hesabatında tanınır. Eynilə, hər hansı keçmiş törəmə müəssisədə (asılı müəssisəyə çevrilmiş və ya kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınan birgə müəssisəyə çevrilmiş) saxlanılan investisiyaların ədalətli dəyerdə yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərərlər keçmiş əsas müəssisənin mənfəət və ya zərərində yalnız yeni asılı və ya birgə müəssisədə əlaqəli olmayan investorların maraqlarının həcmində tanınır.

Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi BMUSŞ tərəfindən hələ müəyyən edilməmişdir; lakin düzəlişlərin daha əvvəl tətbiqinə icazə verilir. Qoruq İdarəsinin direktorları belə əməliyyatlar baş verərsə, bu düzəlişlərin tətbiqinin gələcək dövrlərdə Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcək.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı – Öhdəliklərin Cari və Uzunmüddətli Təsnifatı"

2020-ci ilin yanvar ayında dərc edilmiş 1 sayılı MUBS-a düzəlişlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təqdim edilməsini nəzərdə tutur, hər hansı aktivin, öhdəliyin, gəlirin və ya xərclərin tanınmasının məbləği və ya vaxtını, yaxud həmin maddələr haqqında açıqlanan məlumatları təqdim edir.

Dəyişikliklər öhdəliklərin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsinin hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlara əsaslandığını aydınlaşdırır, təsnifatın təşkilatın öhdəliklərin ödənilməsinə təxirə salmaq hüququndan istifadə edib-etməyəcəyinə dair gözləntilərin təsir etmədiyini göstərir, və hesabat dövrünün sonunda şərtlərə əməl edildiyi təqdirdə hüquqların mövcud olduğunu izah edir və hesablaşmanın pul vəsaitlərinin, kapital alətlərinin, digər aktivlərin və ya xidmətlərin qarşı tərəfə ötürülməsinə aid olduğunu aydınlaşdırmaq üçün "hesablaşma" anlayışını təqdim edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün retrospektiv qaydada tətbiq edilir, erkən tətbiqə icazə verilir. BMUSŞ hazırda 2020-ci ilin yanvar ayında edilən düzəlişlərin tətbiqinin təxirə salınması da daxil olmaqla, öhdəliklərin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsinə dair 1 sayılı MUBS-a -un tələblərinə əlavə düzəlişləri nəzərdən keçirir.

Qoruq İdarəsinin direktorları bu düzəlişlərin tətbiqinin gələcək dövrlərindəki konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəyinə inanır.

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
mənatla, başqa cür göstərilməyibse

---

1 sayılı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2 “əhəmiyyətliyə dair mülahizələrin formalaşdırılması”

Düzəlişlər uçot siyasətinin açıqlanması ilə bağlı 1 sayılı MUBS -un tələblərini dəyişir. Düzəlişlər “əhəmiyyətli uçot siyasəti” termininin bütün hallarını “material uçot siyasəti məlumatı” ilə əvəz edir. Müəssisənin maliyyə hesabatlarına daxil edilmiş digər məlumatlarla birlikdə nəzərdən keçirildikdə, ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının əsas istifadəçilərinin həmin maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri qərarlara təsir göstərməsi əsaslı şəkildə gözlənilsə, uçot siyasəti haqqında məlumat əhəmiyyətli hesab edilir.

1 sayılı MUBS-un dəstəkləyici bəndləri, həmçinin qeyri-əhəmiyyətli əməliyyatlar, digər hadisələr və ya şərtlərlə əlaqəli uçot siyasəti məlumatlarının əhəmiyyətsiz olduğunu və açıqlanmasına ehtiyac olmadığını aydınlaşdırmaq üçün dəyişdirilir. Mühasibat uçotu siyasəti ilə bağlı məlumatlar, hətta məbləğlər əhəmiyyətsiz olsa belə, əlaqəli əməliyyatların, digər hadisələrin və ya şərtlərin xarakterinə görə əhəmiyyətli ola bilər. Bununla belə, əhəmiyyətli əməliyyatlar, digər hadisələr və ya şərtlərlə bağlı uçot siyasəti məlumatlarının heç də özü əhəmiyyətli deyil.

BMUSŞ həmçinin MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2 Bəyanatında təsvir olunan “dörd addımlı əhəmiyyətli prosesinin” tətbiqini izah etmək və nümayiş etdirmək üçün təlimat və nümunələr işleyib hazırlamışdır.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir, daha əvvəl tətbiq edilməsinə icazə verilir və perspektiv qaydada tətbiq edilir. MHBS Praktiki Bəyanat 2-yə düzəlişlər qüvvəyə minmə tarixi və ya keçid tələblərini ehtiva etmir.

8 sayılı MUBS “Mühasibat Uçotu Siyasətləri, Mühasibat Təxminlərində Dəyişikliklər və Səhvlər” – Mühasibat Uçotu Təxminlərinin Tərifinə Düzəlişlər

Düzəlişlər mühasibat uçotu qiymətləndirmələrində dəyişiklik anlayışını mühasibat təxminlərinin tərifi ilə əvəz edir. Yeni tərifə əsasən, mühasibat təxminləri “maliyyə hesabatlarında ölçülmə qeyri-müəyyənliyinə məruz qalan pul məbləğləridir”

Mühasibat uçotu təxminlərində dəyişiklik tərifi silindi. Bununla belə, BMUSŞ Standartda mühasibat uçotu təxminlərində dəyişikliklər konsepsiyasını aşağıdakı izahatlarla saxlamışdır:

- Yeni məlumat və ya yeni inkişaf nəticəsində mühasibat uçotu qiymətləndirməsindəki dəyişiklik xətanın düzəldilməsi deyil

- Mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün istifadə edilən məlumat və ya ölçmə texnikasındakı dəyişikliyin təsiri, əgər əvvəlki dövr səhvlərinin düzəldilməsi nəticəsində yaranmışsa, uçot təxminlərində dəyişikliklərdir.

BMUSŞ Standartı müşayiət edən 8 sayılı MUBS-un tətbiqi üzrə Rəhbərliyə iki nümunə əlavə etdi (Nümunələr 4-5). BMUSŞ bir nümunəni (Nümunə 3) sildi, çünki bu, düzəlişlər fonunda çaşqınlıq yarada bilər.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir, daha əvvəl tətbiq edilməsinə icazə verilməklə, həmin dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən uçot siyasətlərində və uçot təxminlərində qüvvədə olur.

12 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Mənfəət Vergisi” – Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi

Düzəlişlər ilkin tanınma azadlığından əlavə bir istisna təqdim edir. Düzəlişlərə əsasən, müəssisə bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üçün ilkin tanınma azadlığını tətbiq etmir.

Tətbiq olunan vergi qanunvericiliyindən asılı olaraq, müəssisələrin birləşməsi olmayan və nə mühasibat, nə də vergi tutulan mənfəətə təsir göstərməyən əməliyyatda aktiv və öhdəliyin ilkin tanınması zamanı bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlər yarana bilər. Məsələn, bu, icarənin başlama tarixində 16 sayılı MHBS-ni tətbiq edən icarə öhdəliyinin və müvafiq istifadə hüququ

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibsə

---

aktivinin tanınması zamanı yarana bilər.

12 saylı MUBS-a düzəlişlərdən sonra Qoruq İdarəsindən 12 saylı MUBS-da bərpa olunma meyarlarına tabe olan hər hansı təxirə salınmış vergi aktivinin tanınması ilə əlaqədar təxirə salınmış vergi aktivini və öhdəliyini tanıması tələb olunur.

BMUŞŞ, həmçinin düzəlişlərin necə tətbiq olunduğunu izah edən 12 saylı MUBS-a illüstrativ nümunə əlavə edir.

Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara şamil edilir. Bundan əlavə, ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində Qoruq İdarəsi aşağıdakıları tanıyır:

- Təxirə salınmış vergi aktivini (çıxılan müvəqqəti fərqin istifadə olunması biləcəyi vergi tutulan mənfəətin mövcud olacağı ehtimal edilən dərəcədə) və bütün çıxılan və vergi tutulan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi öhdəliyi:
  - İstifadə hüququ olan aktivlər və icarə öhdəlikləri
  - İstismardan çıxarma, bərpa və oxşar öhdəliklər və müvafiq aktivin dəyərinin bir hissəsi kimi tanınan müvafiq məbləğlər
  - Düzəlişlərin ilkin olaraq həmin tarixdə bölüşdürülməmiş mənfəətin (və ya müvafiq olaraq kapitalın digər komponentinin) açılış balansına düzəliş kimi tətbiq edilməsinin məcmu təsiri
- Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir, daha erkən tətbiqə icazə verilir. Qoruq İdarəsi rəhbərliyi belə əməliyyatlar baş verərsə, bu düzəlişlərin tətbiqinin gələcək dövrlərdə Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcək.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə
mənatla, başqa cür göstəriləməyibse

7. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ GEYRİ- MADDİ AKTİVLƏR

İlkin dəyər	İnformasiya texnologiyaları	Nəqliyyat vasitələri	Məşin və avadanlıqlar	Başa çatdırılmamış tikillər	Cəmi əsas vəsaitlər	Program təminatı	Cəmi
1 yanvara olan qalıq	11,321	336,600	1,170	-	349,091	-	349,091
Əlavələr	40,868	222,902	137,452	10,411,437	10,812,659	33,380	10,846,039
Xaricətmələr/ silinmə	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabrə olan qalıq	52,189	559,502	138,622	10,411,437	11,161,750	33,380	11,195,130
Yığılmış amortizasiya	(112)	(7,018)	(9)	-	(7,139)	-	(7,139)
1 yanvara olan qalıq	(2,917)	(54,436)	(3,439)	-	(60,792)	(742)	(61,534)
İl üzrə xərc	-	-	-	-	-	-	-
Xaricətmələr/silinmə	(3,029)	(61,454)	(3,448)	-	(67,931)	(742)	(68,673)
31 dekabrə olan qalıq	49,160	498,048	135,174	10,411,437	11,093,819	32,638	11,126,457

31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri

Ümumi balans dəyəri	İnformasiya texnologiyaları	Nəqliyyat vasitələri	Məşin və avadanlıqlar	Başa çatdırılmamış tikillər	Cəmi əsas vəsaitlər	Program təminatı	Cəmi
1 yanvara olan qalıq	-	-	-	-	-	-	-
Əlavələr	11,321	336,600	1,170	-	349,091	-	349,091
Xaricətmələr/ silinmə	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabrə olan qalıq	11,321	336,600	1,170	-	349,091	-	349,091
Yığılmış amortizasiya	-	-	-	-	-	-	-
1 yanvara olan qalıq	(112)	(7,018)	(9)	-	(7,139)	-	(7,139)
İl üzrə xərc	-	-	-	-	-	-	-
Xaricətmələr/silinmə	(112)	(7,018)	(9)	-	(7,139)	-	(7,139)
31 dekabrə olan qalıq	11,209	329,582	1,161	-	341,952	-	341,952

31 dekabr 2021-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi PubliK Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərməyibse

31 dekabr 2022-ci il tarixinə (o cümlədən 31 dekabr 2021-ci il) Qoruq İdarəsinin əmlak, avadanlıq və qeyri- maddi aktivləri üzrə heç bir girov öhdəlikləri olmamışdır. Başa çatdırılmamış tikililərə tikintisi yekunlaşdırılmamış binalar və sair tikililər daxildir.

8. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	2022 AZN	2021 AZN
Bank hesabları üzrə pul vəsaitləri	37,808,331	1,577,370
ƏDV depozit	26,129	7,448
	37,834,460	1,584,818

Açıqlanmış pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalıqları pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat məqsədləri üçün istifadə edilmişdi. Pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin bütün qalıqları Mərhələ 1-ə bölüşdürülür.

9. DEBİTOR VƏ SAİR BORCLAR

	2022 AZN	2021 AZN
Verilmiş avanslar	7,818,436	519,299
Debitor borclar	279,858	11,045
Sair aktivlər	16,348	-
	8,114,642	530,344

10. MAL-MATERIAL EHTİYATLARI

31 dekabr 2022-ci il tarixinə (o cümlədən 31 dekabr 2021-ci il) Qoruq İdarəsinin anbarında olan mal- material ehtiyatları azqiymətli təsərrüfat malları, ehtiyat hissələri və sair materiallardan ibarətdir.

11. NİZAMNAMƏ KAPİTALİ

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin yaradılması haqqında" 2021-ci il 22 iyun tarixli 1375 nömrəli Fərmanına əsasən nizamnamə kapitalı 1,000,000 AZN olmaqla yaradılmış publik hüquqi şəxsdir. Qoruq İdarəsi əsasən Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsindən daxil olan vəsaitlər hesabına maliyyələşir. Qoruq İdarəsi tamamilə dövlət mülkiyyətindədir.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

12. KREDİTOR VƏ SAİR BORCLAR	2022 AZN	2021 AZN
Maliyyələşmə üzrə borclar	4,302,587	-
Büdcə öhdəlikləri	419,042	22,572
Kreditor borclar	68,122	4,177
Sair öhdəliklər	36,118	23,358
	4,825,869	50,107
13. GƏLİRLƏR	2022 AZN	2021 AZN
Büdcə gəlirləri	3,491,327	-
İcarə gəlirləri	305,152	35,090
Tender iştirak haqları	72,000	-
Mal satışından gəlirlər	19,464	55,338
Sair gəlirlər	40,423	234,631
	3,928,360	325,059
14. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR	2022 AZN	2021 AZN
Abadlıq işləri üzrə xərclər	851,600	-
Kommunal xə enerji xərcləri	606,460	39,136
Mehmanxana xərcləri	274,375	46,000
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	61,534	7,139
Yanacaq xərcləri	22,681	3,406
Rabitə xərcləri	20,423	1,154
Marketing xərcləri	18,691	38,690
Təlim xərcləri	12,430	-
Təmir xərcləri	12,051	-
Sair ofis xərcləri	73,649	16,073
	1,953,894	151,598
15. ƏMƏK HAQQI XƏRCLƏRİ	2022 AZN	2021 AZN
Əməkhaqqı və sair xərclər	1,367,297	209,985
Sosial sığorta xərcləri	319,581	51,446
	1,686,878	261,431

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

16. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLIYYATLAR

24 sayılı "Əlaqəli tərəflərlə bağlı məlumatların açıqlanması" MUBS-yə uyğun olaraq tərəflər o halda əlaqəli tərəf hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsiretmə gücünə sahib olsun. Hər bir potensial əlaqəli tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir. Qoruq İdarəsi Azərbaycan Respublikası tərəfindən təsis edildiyindən dövlət orqanları ilə olan əməliyyatlar və ya qarşı qalıqlar haqqında ayrıca açıqlama göstərilməmişdir.

	2022	2021
Əsas idarəetmə heyəti üzrə əmək haqqı xərcləri	106,021	34,689

17. TƏƏHHÜDLƏR VƏ POTENSIAL ÖHDƏLİKLƏR

Kapital Öhdəlikləri

31 dekabr 2021 və 2022-ci il tarixlərinə Qoruq İdarəsinin əsas kapital öhdəlikləri yoxdur.

Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər

31 dekabr 2021 və 2022-ci il tarixlərinə Qoruq İdarəsinin üçüncü şəxslərin xeyrinə olan öhdəlikləri yoxdur.

Qoruq İdarəsinin zəmanət müqavilələrindən başqa şərti öhdəlikləri olmamışdır. Rəhbərlik bundan başqa dəqiqliklə təxmin edilə biləcək hər hansı bir dəyişikliyin Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş əməliyyat nəticələri, konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti və ya likvidliyinə təsirinin əhəmiyyətli olmayacağını hesab edir.

Məhkəmə prosesi

Məhkəmə prosesi mütəmadi və normal fəaliyyət zamanı Qoruq İdarəsinə qarşı müəyyən oluna biləcək iddiaları əks etdirir. Öz qiymətləndirmələrinə və daxili peşəkar məsləhətlərinə əsasən, Qoruq İdarəsinin rəhbərliyi iddialara görə heç bir maddi itkiyə yol verilməyəcək və buna görə də bu maliyyə hesabatlarında heç bir müddə nəzərdə tutulmamışdır.

İş mühiti və tənzimləyici mühit

Qoruq İdarəsinin əsas əməliyyatları, biznes mühiti və tənzimləyici mühit, əsasən Azərbaycan Respublikasında aparılır. Azərbaycan iqtisadiyyatı gücləndirmək və diversifikasiya etmək üçün iqtisadi islahatlar və onun hüquqi, vergi və tənzimləyici çərçivəsinin inkişafını davam etdirir. Bu baxımdan; Azərbaycan 2016-cı ildə milli iqtisadiyyatın və əsas iqtisadi sektorların inkişafı üçün strateji yol xəritələrini təsdiqləyib. Azərbaycan Respublikasında vergi, valyuta dəyişkənliyi və gömrük qanunvericiliyi daxil olmaqla, qanunvericilik də sürətlə dəyişir. Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti əsasən hökumət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi, maliyyə, qanunvericilik və pul tədbirlərinin həyata keçirilməsindən asılıdır. Lakin Qoruq İdarəsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti Azərbaycanın inkişafından təsirlənməsinə davam edəcəkdir; Qoruq İdarəsi bu əməliyyatlarla bağlı olaraq Azərbaycan Respublikasının oxşar müəssisələrindən daha əhəmiyyətli olduğuna inanmır. Qoruq İdarəsinin rəhbərliyi bu inkişafı hazırkı mühitdə yaxından izləyir və yaxın gələcəkdə Qoruq İdarəsinin davamlılığı və inkişafını dəstəkləmək üçün müvafiq tədbirlər görür. Maliyyə hesabatlarında bu qeyri-müəyyənliklərin gələcəkdə aydınlaşdırılmasından yarana biləcək hər hansı düzəliş yoxdur. Belə düzəlişlər, əgər varsa, tanındıqları və qiymətləndirilə biləcəyi dövrdə bildiriləcəkdir. Azərbaycan Respublikasının kommersiya qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox şərtlərə icazə verə bilər.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

Bundan əlavə, vergi orqanlarının öz fəaliyyətləri ilə bağlı olaraq təkbaşına qərar vermə riski var. Vergi orqanları tərəfindən Qoruq İdarəsinin rəhbərliyinin qərarlarına əsaslanan əməliyyatlar üzrə əlavə vergilər, cərimələr və ya faizlər hesablanabilir. Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri audit ilindən əvvəlki üç təqvim ili ilə əlaqədar vergi yoxlamalarına tabe tutulurlar. Bununla yanaşı, tamamlanmış yoxlamalar yüksək səviyyəli vergi müfəttişlərinin vergi yoxlamalarının nəticələrini nəzərdən keçirdikləri sonrakı əlavə vergi yoxlamaları ehtimalını istisna etmirlər. Rəhbərlik hesab edir ki, müvafiq qanunvericiliyin şərhində 31 dekabr 2021-ci il üzrə ehtiyatlar müvafiq olaraq nəzərə alınmışdır və Qoruq İdarəsinin vergi və valyuta mövqeləri qorunacaqdır.

COVID-19 pandemiyası

31 dekabr 2019-cu ildən etibarən COVID-19-un yayılması dünyanın bir çox yerli iqtisadiyyatına ciddi şəkildə təsir etmişdir. Bir çox ölkələrdə sahibkarlar müəyyən müddətə əməliyyatları dayandırmaq və ya məhdudlaşdırmaq məcburiyyətində qalmışlar. Hökumətlər və mərkəzi banklar iqtisadi şərtləri sabitləşdirmək üçün pul və maliyyə müdaxilələri etməyə məcbur olmuşlar.

2020-ci ilin mart-iyun aylarında ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün getdikcə daha çox məhdudlaşdırıcı qapanma tədbirləri iqtisadi aktivliyi və məcmu xərcləmə səviyyələrini əhəmiyyətli dərəcədə azaltmışdır.

COVID-19 pandemiyasının yaratdığı iqtisadi tənəzzülə qarşı mübarizə üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən dəstək paketi təqdim olunmuşdur.

İkinci Qarabağ müharibəsi (Vətən müharibəsi)

İkinci Qarabağ müharibəsi 27 sentyabr 2020-ci ildə başlamış və 10 noyabr 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti, Ermənistan Respublikası Baş Naziri və Rusiya Federasiyası Prezidentinin üçtərəfli bəyanatının imzalanması ilə başa çatmışdır. Bu bəyanata görə Azərbaycan Respublikası Ermənistan Respublikası tərəfindən işğal edilmiş ərazilər üzərində nəzarəti bərpa edir. Qoruq İdarəsinin rəhbərliyi yaxın gələcəkdə Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərində iri infrastruktur layihələri və bölgədəki iqtisadi və nəqliyyat kommunikasiyalarının açılışından dolayı yaranacaq ÜDM səviyyəsində artım gözləyir.

18. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Risklərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri

Qoruq İdarəsi maliyyə alətləri ilə bağlı müxtəlif risklərə məruz qalır. Qoruq İdarəsi maliyyə aktivləri və öhdəlikləri 9 və 12 sayılı qeydlərdə öz əksini tapmışdır. Risklərin əsas növləri bazar riski və kredit riskidir. Qoruq İdarəsinin risk idarəetməsi, Qoruq İdarəsi rəhbərləri ilə sıx əməkdaşlıqda əlaqələndirilir və risklərin dərəcəsi və böyüklüyünə görə təhlil edən daxili risk hesabatları vasitəsilə Qoruq İdarəsinin fəaliyyətinə potensial mənfi təsirləri minimuma endirməklə Qoruq İdarəsinin qısa və orta müddətli pul vəsaitlərinin hərəkətini aktiv şəkildə təmin etməyə yönəldilir. Qoruq İdarəsinin maliyyə aktivlərinin ticarətində spekulyativ məqsədlər üçün fəal şəkildə məşğul olmur və bu variantları yazır. Qoruq İdarəsinin məruz qaldığı ən əhəmiyyətli maliyyə riskləri aşağıdakılardır:

Bazar riski

Bazar riski, maliyyə alətinin dəyərinin bazar qiymətlərindəki dəyişikliklər nəticəsində dəyişə bilər ki, bu dəyişikliklər fərdi təhlükəsizliyə və ya onun emitentinə və ya bazarda satılan bütün qiymətli kağızlara təsir edən amillərə səbəb olub-olmaması riskidir. Qoruq İdarəsi əməliyyat və investisiya fəaliyyətlərindən yaranan maliyyə alətlərinin və xüsusilə valyuta riski və faiz dərəcəsi riski ilə

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski, valyuta məzənnələrində dəyişikliklər səbəbindən bir maliyyə alətinin dəyərinin dəyişə biləcəyi riskidir. Qoruq İdarəsinin əməliyyatlarının əksəriyyəti manatla həyata keçirilir.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

Hesabat tarixində xarici valyutada aparılan əməliyyatlar olmadığından rəhbərlik xarici valyuta riskinə qarşı həssaslığı əhəmiyyətli dərəcədə az qiynətləndirmişdir.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski, maliyyə alətinin gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətindən və bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər səbəbindən dalğalanma riskidir. Ədalətli dəyər faiz dərəcəsi riski, bir maliyyə alətinin dəyərinin bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər səbəbindən yaranan dalğalanma riskidir. Qoruq İdarəsinin idarəetməsi faiz riskinin qarşısını almaq üçün gələcək razılaşmaya daxil edilmir. Bununla belə, bunlar müntəzəm olaraq izlənilir və tələb olunan yerdə düzəliş tədbirləri görülür.

Riskə məruz qalmağı idarə etmək üçün, Qoruq İdarəsi nağd pulu nüfuzlu banklara yerləşdirir. Əlaqəli tərəflərdən alınacaq məbləğlər rəhbərlik tərəfindən tam ödənilməli hesab olunur. Bundan əlavə, Qoruq İdarəsinin dövlət vergi orqanında ƏDV depozit hesabı var. Qoruq İdarəsinin maliyyə aktivlərinin heç biri girov və ya digər kredit əlavələri ilə təmin olunmur.

Mümkün kredit risklərinin müxtəlifləşdirilməsini və minimallaşdırılmasını təmin etmək üçün müəyyən məhdudiyyətlər mövcuddur. Bu məhdudiyyətlər aşağıdakılardır:

- Biznes portfelinin məhdudlaşdırılması;
- İqtisadiyyat sektorları üzrə məhdudiyyətlər;
- Konsentrasiya limitləri və s.

Limitlər rəhbərlik tərəfindən illik səviyyədə tərtib edilir və yenidən işlənir. Bazar mühitində əhəmiyyətli bir dəyişiklik olması halında, məhdudiyyətlər də nəzərdən keçirilə bilər. Limit dəyişikliyinə dair təklif ilk növbədə rəhbərliyin təsdiqinə təqdim edilir və təsdiq edilir. Rəhbərlik bütün limitlərin müntəzəm olaraq saxlanılmasını nəzarət edir və onların bəzilərinə (bir borcalana və ya əlaqəli borcalanlar qrupuna maksimum məruz qalma, əlaqəli tərəflərə maksimum məruz qalma) nəzarət edir.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərməyibse

31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixləri Qoruq İdarəsinin maliyyə aktiv və öhdəliklərinin xarici valyutalar üzrə açıqlaması aşağıdakı kimi olmuşdur:

2022

	AZN	EUR	RUB	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Debitor borclar	279,858	-	-	279,858
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	37,834,380	80	-	37,834,460
Cəmi maliyyə aktivləri	38,114,238	80	-	38,114,318
Maliyyə öhdəlikləri				
Kreditor və sair borclar (vergi öhdəlikləri istisna olmaqla)	4,675,861	-	-	4,675,861
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,675,861	-	-	4,675,861
Xalis balans hesabatı vəziyyəti	33,438,377	80	-	33,438,457

	AZN	USD	RUB	Cəmi
2021				
Maliyyə aktivləri				
Debitor borclar	11,045	-	-	11,045
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,584,818	-	-	1,584,818
Cəmi maliyyə aktivləri	1,595,863	-	-	1,595,863
Maliyyə öhdəlikləri				
Kreditor və sair borclar (vergi öhdəlikləri istisna olmaqla)	4,177	-	-	4,177
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,177	-	-	4,177
Xalis balans hesabatı vəziyyəti	1,591,686	-	-	1,591,686

	2022		2021	
	Vergidən əvvəlki mənfəət və zərərə təsiri	Məcmu gəlir və xərcə təsiri	Vergidən əvvəlki mənfəət və zərərə təsiri	Məcmu gəlir və xərcə təsiri
Avronun 10% güclənməsi (2021: 10%)	8	6	-	-
Avronun 10% zəifləməsi (2021: 10%)	(8)	(6)	-	-

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərlməyibse

19. ƏDALƏTLİ DƏYƏRİN ÖLÇÜLMƏSİ

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında baş tutacaq əməliyyat əsasında aktivin satılması üçün qəbul olunacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək məbləği əks etdirir. Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Qrup tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək vacibdir. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə etmişdir. Ədalətli dəyərləri qiymətləndirilərkən, rəhbərlik "Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı" bölməsində əks etdirilmiş metod və fərziyyələr istifadə edir. Satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı onların balans dəyərlərinin təxmi olaraq ədalətli dəyərlərinə bərabər olması hesab edilir.

20. AKTİVLƏRİN VƏ ÖHDƏLİKLƏRİN ÖDƏMƏ MÜDDƏTLƏRİNİN TƏHLİLİ

31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixləri Qorucu İdarəsinin maliyyə aktiv və öhdəliklərin onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə üzrə açıqlaması aşağıdakı kimi olmuşdur:

2022	3 aya kimi	3-12 ay	1-3 il	3 ildən çox	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Debitor borclar	279,858	-	-	-	279,858
Pul vəsaitləri	37,834,460	-	-	-	37,834,460
Cəmi maliyyə aktivləri	38,114,318	-	-	-	38,114,318
Maliyyə öhdəlikləri					
Kreditor və sair borclar (vergi öhdəlikləri istisna olmaqla)	68,122	4,607,739	-	-	4,675,861
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	68,122	4,607,739	-	-	4,675,861
Açıq mövqe	38,046,196	(4,607,739)	-	-	33,438,457
2021	3 aya kimi	3-12 ay	1-3 il	3 ildən çox	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Debitor borclar	11,045	-	-	-	11,045
Pul vəsaitləri	1,584,818	-	-	-	1,584,818
Cəmi maliyyə aktivləri	1,595,863	-	-	-	1,595,863
Maliyyə öhdəlikləri					
Kreditor və sair borclar (vergi öhdəlikləri istisna olmaqla)	4,177	-	-	-	4,177
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,177	-	-	-	4,177
Açıq mövqe	1,591,686	-	-	-	1,591,686

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi Publik Hüquqi Şəxs
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (davamı)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə
manatla, başqa cür göstərilməyibse

21. KAPITALIN İDARƏEDİLMƏSİ

Qoruq İdarəsi kapitalının idarə edilməsi məqsədləri aşağıdakılardır:

- Qoruq İdarəsinin fasiləsiz olaraq davam etmə qabiliyyətini təmin etmək;
- Qoruq İdarəsinin aktivlərinin kifayət qədər geri qaytarılmasını təmin etmək;
- risklərin səviyyəsinə uyğun olaraq məhsul / xidmətlərin dəyərini qiymətləndirmək.

Qoruq İdarəsi kapitalın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın qarşısında təqdim etdiyi kimi, pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərini əks etdirən balans dəyərində əsasən nəzarət edir. Qoruq İdarəsi ümumi maliyyə strukturuna mütənasib olaraq kapital məbləğini müəyyən edir.

Qoruq İdarəsi kapital strukturunu idarə edir və onu iqtisadi şəraitdə dəyişikliklər və əsaslı aktivlərin risk xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla tənzimləyir.

31 dekabr 2021 və 2022-ci il tarixlərinə Qoruq İdarəsinin kapitalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

Maliyyə aktivlərinin sinifləri - balans dəyərləri:	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
Cəmi kapital		52,369,917	2,409,615
Pul vəsaitləri (çıxılır)		(37,834,460)	(1,584,818)
Kapital		14,535,457	824,797

22. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

19 sentyabr 2023-cü il tarixində Azərbaycan silahlı qüvvələrinin iştirakı ilə Qarabağ bölgəsində antiterror əməliyyatlarının aparılmasına başlamışdır. 24 saat davam edən antiterror əməliyyatları nəticəsində Qarabağ bölgəsindəki separatçı hakimiyyət təslim olmuşdur. Antiterror əməliyyatlarının aparıldığı müddətdə Qoruq İdarəsinin ərazisində tikinti fəaliyyəti də daxil olmaqla digər fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsi qısamüddətli dayandırılmışdır.